

Innst. S. nr. 147

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.meld. nr. 11 (2006-2007)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet viser i meldingen til at Norge har store muligheter til å utvikle en betydelig energiproduksjon fra fornybare energikilder. Det foreslås å styrke utviklingen av miljøvennlig produksjon og mer effektiv bruk av energi, og Enova SF vil være Regjeringens viktigste redskap i den styrkede satsingen.

Regjeringen har fastsatt et samlet mål på 30 TWh økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering i 2016 i forhold til 2001, og det vises til St.prp. nr. 1 (2006-2007) hvor det ble foreslått opprettet et Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering - med et innskudd på 10 mrd. kroner i fondet fra 1. januar 2007. Regjeringen vil foreslå å skyte inn ytterligere 10 mrd. kroner i 2009. Avkastningen fra grunnfondet anslås å bli i størrelsesorden 440 mill. kroner fra 2008 og 880 mill. kroner fra 2010.

Avkastningen fra grunnfondet vil komme i tillegg til påslaget på nettleien som finansierer Enovas virksomhet i dag, og for 2007 forventes påslaget å gi en inntekt på om lag 710 mill. kroner. Det er i St.prp. nr. 1 (2006-2007) også foreslått en tilsagnsfullmakt på 400 mill. kroner i 2007.

Den økte rammen for Enova skal gi rom for å styrke satsingen på alle områder innen fornybar energi og energieffektivisering. Det skal etableres en egen støtteordning til infrastruktur for fjernvarme, og det vil bli en styrket satsing rettet mot husholdninger og mot mer miljøvennlige oppvarmingsmetoder.

Støtteordning for fornybar elektrisitet

Regjeringen foreslår å etablere en rammestyrte støtteordning til fornybar elektrisitet der hovedtrekkene er kjente og forutsigbare for investorene. Ordningen skal forvaltes av Enova SF. Forutsigbarheten skal sikres ved å etablere kriterier for hvilke typer anlegg som skal få støtte, utbetalt støtte basert på produsert antall kilowatt-timer, fastsatte støttesatser og antall år støtte skal kunne tildeles og etablering av et langsiktig finansieringsoppbygg.

Kraft produsert av de første 3 MW installert effekt i nye vannkraftanlegg, opprustning av eksisterende vannkraft og all øvrig ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder kommer inn under støtteordningen. Mer umodne typer fornybar elektrisitet, som for eksempel tidevannskraft og bølgekraft, vil trolig trenge mer støtte for å bli realisert. Slike anlegg skal få tilleggsstøtte gjennom Enovas teknologiprogram.

Støtteordningen for fornybar elektrisitet skal utformes som et fast påslag per kWh produsert elektrisitet, og med følgende satser for påslaget til ulike teknologier:

- 4 øre/kWh for vannkraft,
- 8 øre/kWh for vindkraft,
- 10 øre/kWh for biokraft og umodne teknologier.

Det legges opp til at investorene får tilbud om å motta støtte per produsert kWh i 15 år.

På grunn av den store usikkerheten om prisnivået framover legges det opp til å avkorte tilskuddet med 0,6 øre for hvert øre den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool overstiger 45 øre/kWh i et år.

Det legges opp til å innføre ordningen fra 1. januar 2008. Enovas nåværende overgangsordning for vindkraft foreslås videreført til støtteordningen er innført. I tillegg foreslås en overgangsordning for vannkraft og biokraft mv. Overgangsordningen for alle teknologier skal stå ved lag i påvente av at støtteordningen blir inn-

ført, ordningen vil i tillegg gjelde for alle biokraftverk. Støtte til biokraftverk bygget før 1. januar 2004 skal imidlertid gis først fra 1. januar 2009.

Overgangsordningen for vindkraft vil anslagsvis ha en nettokostnad på om lag 300 mill. kroner. For vannkraften anslås overgangsordningen å koste i overkant av 100 mill. kroner. Støtten til etablerte biokraftanlegg er anslått å koste mellom 500 og 600 mill. kroner. Til sammen vil overgangsordningen koste anslagsvis om lag 1 mrd. kroner, som skal finansieres innenfor Enovas rammer. I tillegg kommer prosjekter i 2006 og 2007. Det er usikkert hvor mye dette vil utgjøre.

Det legges til grunn at Enova setter av de samlede støttemidlene til hvert støtteberettigede anlegg i det året de skriver kontrakt med eier av anlegget.

Et anlegg kan få utbetalt støtte først når Enova har inngått kontrakt med eier av anlegget, og antall kontrakter avhenger av Enovas rammer. Det tas sikte på at ordningen skal finansieres slik at man unngår kø, og kun anlegg med rettskraftig konsesjon eller annen endelig avklaring fra aktuelle myndigheter, kan bli registrert hos Enova. Finansieringsbehov utover rammen skal finansieres ved tilleggsbevilgninger. Departementet vil vurdere ordningen løpende i lys av utviklingen i markedet for fornybar elektrisitet.

Administrative konsekvenser

Før støtteordningen kan settes i verk må den notifiseres og godkjennes av ESA. ESA vil vurdere hvorvidt vilkårene i miljøretningslinjene er oppfylt. ESAs behandlingstid er videre vanskelig å anslå. Det er satsene på påslaget og overgangsordningen som vil være hovedproblemstillingen i forhold til ESA. Tidligste tidspunkt for ikrafttredelse er 1. januar 2008. Olje- og energidepartementet legger ikke opp til å foreta lovendringer for å etablere støtteordningen. Det må imidlertid etableres et regelverk for støtteberettigede anlegg, forhåndsbestemte prosedyrer og oppfølging.

Det må blant annet etableres regler for beregning av støtteberettiget produksjon fra vannkraftanlegg over 3 MW. For biokraft må det etableres regler som sikrer at det kun tildeles støtte til den delen av produksjonen som er basert på biomasse. For alle teknologier må det etableres prosedyrer for avregning av støtten ved utfasing som følge av høy kraftpris. Det vil bli etablert prosedyrer for måling av produksjon og avregning av tilskuddsbeløp. Det må etableres kriterier for håndtering av eventuell kø.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Eva M. Nielsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, fra Kristelig Folkeparti, Line

Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til at Regjeringen foreslår å etablere en støtteordning for fornybar energi. Den foreslåtte støtteordningen skal bidra til økt produksjon av elektrisk energi basert på fornybare energikilder som vannkraft, vindkraft og biokraft, samt stimulere til energisparing.

Komiteen vil peke på at landet er i en sårbar kraftsituasjon. Det er derfor viktig å legge til rette for økt kraftproduksjon så raskt som mulig. Landet trenger et robust og fleksibelt energisystem i fremtiden, som er i stand til å takle både årlige svingninger i nedbøren og sesongmessige temperaturvariasjoner.

Komiteen vil derfor tilrettelegge for et energisystem som er i stand til å opprettholde forsyningssikkerheten på et høyt nivå under alle forhold.

Komiteen mener at økt kraftproduksjon fra fornybare energikilder som vannkraft, vindkraft og biokraft, er viktige bidrag for å styrke kraftbalansen og bedre forsyningssikkerheten både på kort og lang sikt.

Komiteen mener det er viktig å øke elektrisitetsproduksjonen i Norge. Komiteen viser til at det er et stort uutnyttet potensial for økt elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder som småskala vannkraft, vindkraft og bioenergi.

Komiteen viser videre til uttalelser til komiteen under den åpne høringen 8. februar 2007, hvor det ble presisert behov for å utnytte varmen i bioenergien for å utløse investeringer i biokraftanlegg. Komiteen mener derfor det er viktig å vurdere målrettede tiltak for å stimulere til bruk av fjernvarme for å få økt bruk av bioenergi. Komiteen viser i den forbindelse til de støtteordninger Enova forvalter i dag, og vil presisere hvor viktig det er å se ulike prosjekter og støtteordninger i sammenheng.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener økt bruk av nye fornybare energibærere gjør det lettere å finne gode energiløsninger for et lavutslippssamfunn. Introduksjon og økt bruk av ny fornybar energi vil utfylle det norske kraftsystemet på en god måte. Det er viktig at et støttesystem er forutsigbart og langsiktig for å gi lavere risiko til investorene. Flertallet viser til at de fleste europeiske land har ulike støttesystem for å fremme el-produksjon fra nye fornybare energikilder. Dette for å utløse ny kraftproduksjon og gjøre slike energibærere konkurransedyktige i markedet.

Flertallet viser til at Norge har et betydelig uutnyttet potensial for fornybare energikilder. Det er et mål å legge til rette for at Norge skal være ledende innenfor utviklingen og bruken av miljøvennlig energi.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i den forbindelse tidligere ikke har vært iverksatt tilfredsstillende tiltak for å utløse utbygging av denne type elektrisitetsproduksjon.

Dette flertallet er derfor tilfreds med at Regjeringen nå har opprettet et grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering, slik at det nå kan etableres en støtteordning for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder, uten at forbrukerne belastes økonomisk.

Dette flertallet viser til at det ikke var mulig å oppnå et omforent forslag for grønne sertifikater med Sverige. Både hensynet til kostnader for forbrukerne, samt byrde og produksjonsfordeling mellom landene, var avgjørende for at man ikke fant frem til en omforent løsning.

Dette flertallet viser til at enkelte uttaler at rammebetingelsene for utbygging av ny elektrisitetsproduksjon er endret. Dette flertallet vil understreke at rammebetingelsene for utbygging av ny elektrisitetsproduksjon ikke ble avklart av den foregående regjeringen Bondevik II, og at regjeringen Stoltenberg gjennom Soria Moria-erklæringen varslet at dersom et grønt sertifikatmarked ikke lot seg gjennomføre som forutsatt, så skulle andre virkemidler gjennomføres. St.meld. nr. 11 (2006-2007) er således en oppfølging av dette, og endrer ikke etablerte rammebetingelser, men fastslår vilkår for rammebetingelsene slik de fremkommer i meldingen.

Dette flertallet viser til at støtteordningen som foreslås i St.meld. nr. 11 (2006-2007) gir forutsigbarhet for investorene. I den forbindelse vises det til usikkerheter som er fremkommet omkring det svenske sertifikatmarkedet. Dette flertallet viser til en forskningsgruppe i det tverrfaglige nordiske energiforskningsprosjektet Nordic Energy Perspectives (NEP), som mener det svenske el-sertifikatsystemet kan komme til å kollapse i en underskuddssituasjon, noe som kan inntreffe allerede i løpet av få år. Forskningsgruppen peker da på at det kan bli nødvendig å justere sertifikatssystemet år for år. Et annet alternativ kan, ifølge forskerne, være å satse på feed-in-tariffer, som i Norge. Disse forskerne mener investeringsstøtte er det beste, og en form for feed-in vil være mer stabilt for investorer.

Dette flertallet viser til at støtteordningen som fremkommer i St.meld. nr. 11 (2006-2007) vil medføre at utbyggingsprosjekter innenfor vannkraft, vindkraft og biokraft samt umodne teknologier, vil få en god og rammestyrte støtte pr. produsert kWh. Dette flertallet mener ordningen vil bidra til at flere utbyggingsprosjekter som ikke er realisert på grunn av økonomiske risikoforhold, nå vil kunne realiseres ved at støtteordningen bidrar til reduksjon i den risiko som følger av slike prosjekter.

Dette flertallet viser til forslaget om påslaget for de ulike teknologier, og mener dette er et balansert forslag som vil bidra til å utløse robuste prosjekter.

Dette flertallet har merket seg at man gjennom høringsprosessen i stor grad har fått tilslutning til prinsippet om produksjonsstøtte. Dette flertallet har og merket seg at det er uttrykt bekymring i hvor stor grad støtteordningen fører til investeringer som utløser ny elektrisitetsproduksjon. Dette flertallet vil peke på at hensikten med støtteordningen ikke er å

fjerne risikoen som naturlig påhviler investor, men at støtteordningen skal bidra til å redusere risikoen slik at investeringer i ny elektrisitetsproduksjon utløses.

Dette flertallet ser det som riktig å begrense støtteordningen når prosjektene er økonomisk selvberende. Dette flertallet anser derfor avgrensningen på 15 år og reduksjonen på 0,6 øre for hvert øre den gjennomsnittelige systemprisen på Nord Pool overstiger 45 øre/kWh, som fornuftig.

Dette flertallet vil peke på at det i St.meld. nr. 11 (2006-2007) gjøres klart at av Enovas samlede rammer skal om lag 1/3 over tid gå til fornybar elektrisitet og 2/3 til den øvrige virksomheten innenfor energiomlegging. Videre gjøres det klart at støtteordningen for fornybar elektrisitet skal finansieres slik at man unngår kø, og at finansieringsbehov utover rammen skal finansieres ved tilleggsbevillinger. Dette flertallet vil videre understreke at i stortingsmeldingen legges det vekt på at støtteordningen skal vurderes fortløpende i forhold til utviklingen i markedet for fornybar elektrisitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er av den oppfatning at Regjeringens forslag til støtteordning for fornybar el-produksjon representerer et markant tilbakeskritt i forhold til en støtteordning basert på et el-sertifikatmarked. En ordning basert på et el-sertifikatmarked ble imidlertid vraket av Regjeringen i februar 2006.

Disse medlemmer finner det lite sannsynlig at den foreslåtte støtteordningen vil utløse tilstrekkelige investeringer i økt kraftproduksjon i Norge, som kan gjøre det mulig å nå de konkrete mål Regjeringen har satt seg for økt fornybar energiproduksjon.

Disse medlemmer har merket seg at da Regjeringen vraket det felles svensk-norske el-sertifikatmarkedet, så uttalte olje- og energiministeren ved flere anledninger at han ville komme tilbake til Stortinget med forslag til et alternativt støttesystem for fornybar energi - som "skulle være minst like godt" som el-sertifikatordningen for grønn energi.

Disse medlemmer kan ikke se at den foreslåtte ordningen er i stand til å gi de samme økonomiske incitamentene til økte investeringer i produksjon av ny fornybar energi i Norge som det en el-sertifikatordning ville ha gitt.

Dette er etter disse medlemmers mening et nytt eksempel på løftebrudd fra den rød-grønne regjeringen. Støttesatsene er for lave til å generere investeringsvirksomhet av noe omfang og finansieringsmodellen legger sterke begrensninger på hvor raskt ny produksjon kan etableres.

Disse medlemmer har med interesse merket seg at nær samtlige høringsinstanser som uttalte seg under komiteens åpne høring 8. februar 2007, var kritiske til den foreslåtte støtteordningen og mente at et el-sertifikatsystem ville vært å foretrekke.

Disse medlemmer har også merket seg at nær 9 av 10 vindmølleprosjekter er varslet lagt på is fordi Regjeringens støtteordning er for dårlig.

Disse medlemmer mener at den fremlagte stortingsmeldingen om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder er for dårlig, og er ikke svaret på dagens energitutfordringer.

Disse medlemmer mener at det var uheldig at Regjeringen valgte å legge til side planene om et felles norsk-svensk el-sertifikatmarked. Dette førte til at en rekke prosjekter for økt produksjon av fornybar elektrisitet, særlig innen vindkraft og småskala vannkraft, ble lagt til side. Disse medlemmer peker på det uheldige i at rammebetingelsene for kraftutbygging nærmest over natten ble endret så dramatisk som det Regjeringens beslutning innebar, stikk i strid med det Stortinget tidligere hadde gitt sin tilslutning til, og det regjeringspartiene tidligere hadde uttalt.

Disse medlemmer har merket seg at det er en samstemt reaksjon fra aktørene i energibransjen at forslagene som fremmes i meldingen vil utløse svært få fornybarprosjekter. De økonomiske incitamenter til fornybar elektrisitetsproduksjon er langt dårligere enn det et felles el-sertifikatmarked med Sverige ville ha gitt. De myndighetsbestemte rammevilkårene som Regjeringen legger opp til i St.meld. nr. 11 (2006-2007), er dermed langt dårligere enn det utbyggere av ny fornybar elektrisitetsproduksjon i land som Sverige, Tyskland og Storbritannia har.

Disse medlemmer har merket seg at den foreslåtte ordningen er utformet slik at den reiser flere spørsmål om statsstøtte som krever avklaring med ESA. Dette medfører at den foreslåtte ordningen tidligst kan etableres fra 2008. Disse medlemmer peker på at dette skaper ytterligere usikkerhet om ordningen hos aktørene.

Disse medlemmer mener at en ordning med el-sertifikater i samarbeid med Sverige er bedre enn Regjeringens forslag til tilskuddsordning også av flere andre grunner:

1. El-sertifikater gir bedre forutsigbarhet. Ved etableringen av et el-sertifikatmarked må myndighetene avklare hvilke typer fornybar energiproduksjon som skal kvalifisere til å få selge sertifikater. Alle som tilfredsstillter generelle kriterier, får komme med i sertifikatmarkedet. Det er ingen køordning innen en gitt ramme slik som i Regjeringens tilskuddsordning.
2. El-sertifikater er treffsikkert. Myndighetene setter opp målet om andel fornybar energi, og markedet bestemmer prisen. Ordningen er direkte rettet inn mot produksjon av elektrisitet fra nye fornybare energikilder. Regjeringens opplegg innebærer en rekke ulike mål, som er tildels vanskelig å kvantisere samlet.
3. El-sertifikater er teknologinøytralt. De prosjektene som leverer mest mulig fornybar kraft til lavest mulig pris blir realisert, uavhengig av om det er vannkraft, vindkraft, solenergi, bioenergi, tidevannsennergi, etc. Vi får mest mulig fornybar elektrisitet og kraft igjen for pengene.
4. El-sertifikater er markedsbasert. Når et kvantitativt mål for satsingen på fornybar energi er fastlagt av

myndighetene, vil kostnaden ved satsingen bestemmes av markedet. Prisen som blir dannet på el-sertifikatene vil, sammen med markedsprisen på energi, reflektere kostnadene ved å bygge ut det dyreste anlegget.

5. El-sertifikater er dynamisk. Det ville gitt et incitament til teknologisk utvikling med vekt på å få mer miljøvennlig kraft ut fra hver investert krone.
6. El-sertifikater kan gi internasjonal handel. Internasjonal handel vil bidra til et mer velfungerende marked fordi volumet blir større og det blir mindre markedsrett. Det gir også muligheter for å få inn flere fornybare energikilder. I et internasjonalt sertifikatmarked vil en kunne utnytte ulike lands naturgitte forutsetninger for fornybar elektrisitetsproduksjon. Dette vil gi betydelig større effektivitetsgevinster enn i nasjonale markeder. Investeringer i ny fornybar energiproduksjon vil skje der de naturgitte fortrinnene er best.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre peker på at det er viktig at en støtteordning er rettighetsbasert, dvs. at alle anlegg som oppfyller objektive kriterier til støtte, får delta i systemet på like vilkår. Disse medlemmer kan ikke se at den foreslåtte ordningen er i tråd med dette kriteriet. Regjeringen foreslår en rammestyrte ordning, og forlater dermed et prinsipp som bransjen tidligere er blitt stilt i utsikt og som bransjen har gitt sin støtte til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre kan heller ikke se at det foreligger noen oppdaterte og kvalifiserte analyser av kostnadene knyttet til ulike former for ny fornybar elektrisitet til grunn for de foreslåtte støttesatsene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

- "1. St.meld. nr. 11 (2006-2007) Om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet), sendes tilbake til Regjeringen.
2. Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig gjenoppta forhandlingene med Sverige om et felles marked for el-sertifikater."

Disse medlemmer viser til at produksjonsstøtten til vindkraft ble avvirket fra og med 1. januar 2004. Disse medlemmer er kjent med at flere energiselskap, blant annet Sandøy Energi, hadde investert i vindkraft før dette tidspunktet og hadde kalkulert med produksjonsstøtte for vindkraft da de traff sine investeringsbeslutninger. Disse medlemmer viser til at en vesentlig grunn til at produksjonsstøtten ble fjernet, var at den skulle erstattes med en ordning med grønne sertifikater.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens skrinlegging av grønne sertifikater, og innføring av en ny støtteordning med grunnfondet for fornybar energi

og innmatingstariffer, som ikke inkluderer vindkraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004, har skapt økonomiske problemer for de vindkraftanlegg som hadde byggestart før 1. januar 2004. Disse medlemmer ber Regjeringen finne en ordning som sikrer at disse vindkraftanleggene får en produksjonsstøtte av den størrelsesorden som de var forespeilet da investeringene ble gjort.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, innenfor rammen av grunnfondet for fornybar energi eller et el-sertifikatmarked, finne en finansieringsordning som sikrer at vindkraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004 får en produksjonsstøtte av den størrelsesorden de var forespeilet da investeringene ble gjort."

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en oversikt over potensialet for utvidelse og opprustning av eksisterende vannkraftverk i Norge, samt foreslå virkemidler som kan realisere O/Upotensialet."

Disse medlemmer har merket seg at tilliten til at gode rammevilkår for miljøløsninger skal vedvare, er svekket i norsk næringsliv som en følge av at Regjeringen vraket ordningen med grønne sertifikater. En rekke bedrifter investerte i ulønnsomme og miljøvennlige kraftprosjekter i påvente av det varslede opplegget. Med Regjeringens alternative opplegg for støtte til fornybar energi, er mange av disse investeringene i dag ulønnsomme.

Disse medlemmer mener situasjonen gjør det vanskeligere for næringslivet å forsvare investeringer i miljøløsninger på andre områder hvor man er avhengig av et statlig bidrag. Dette gjør at Norge står i fare for å miste det potensial som ligger i miljøforbedring, kompetanseutvikling, teknologiutvikling, sysselsetting og verdiskaping som det en økt satsing på miljøløsninger medfører.

Disse medlemmer ønsker primært en etablering av et grønt sertifikatmarked. Disse medlemmer mener St.meld. nr. 11 (2006-2007) er utarbeidet på et så tynt grunnlag at den bør sendes i retur til Regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil imidlertid påpeke at en feed-in-ordning kan være et alternativ i påvente av et sertifikatmarked. Dette forutsetter imidlertid at støttenivåene utredes skikkelig og heves.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen revurdere støttenivået til fornybar elektrisitetsproduksjon for å utløse mer produksjon".

Disse medlemmer vil peke på at Norge har en stor utfordring i forhold til å møte de ambisjonene for kutt i klimagassutslipp som er naturlig for et rikt land som Norge. Disse medlemmer viser til at Lavutslippsutvalgets innstilling peker på økt utbygging av fornybare energikilder som et av hovedtiltakene for at

Norge skal bli et lavutslippssamfunn med hensyn til utslipp av klimagasser. En satsing på fornybar elektrisitet kan utløse elektrisk kraft i så stort omfang at utbygging av forurensende alternativ blir unødvendig. Disse medlemmer er derfor svært skuffet over at Regjeringens opplegg fører til at en rekke prosjekter innen fornybar elektrisitetsproduksjon nå legges på is.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det trengs helt andre og sterkere virkemidler enn de som blir foreslått i denne stortingsmeldingen for å gi et historisk løft i norsk el-produksjon.

Disse medlemmer peker på at det er et betydelig uutnyttet kraftpotensial innenfor mikro-, mini- og småkraftverksegmentet som kan realiseres innen en forholdsvis kort tidshorison.

Disse medlemmer viser videre til at Norge har Europas største vindkraftpotensial.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en konsekvensutredning vedrørende vern av Vefsna før eventuelt vernevedtak fattes."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen delegere konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk inntil 3 MW installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk."

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen delegere konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro- og minikraftverk inntil 1 MW installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å tilrettelegge for fortsatt vannkraftutbygging i Norge, og er uenig i utsagnet om at tiden for de store vannkraftutbygginger i Norge er over.

Disse medlemmer er også skeptisk til det etablerte vassdragsvernet, og mener det er behov for et mer fleksibelt vassdragsvern som gir rom for miljøtilpassede vannkraftutbygginger.

Disse medlemmer avviser i sin helhet det forslaget til støttesystem for fornybar el-produksjon som Regjeringen foreslår i denne stortingsmeldingen, og fremmer av disse grunner alternativt flere forslag for å øke produksjonen av elektrisk energi i Norge basert på fornybare energikilder.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå tidligere avslåtte eller reduserte vannkraftkraftutbygginger de siste 15 årene, kartlegge kraftpotensialet og fremme egen sak om dette for Stortinget."

"Stortinget ber Regjeringen øke grensen for konsesjonsbehandling av småkraftverk i vernede vassdrag fra 1 MW til 3 MW, samt åpne opp for et mer fleksibelt vassdragsvern i forhold til utbygging av småkraftverk i vernede vassdrag."

"Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig å legge frem forslag om å realisere det gjenstående potensial for vannkraftutbygging i samlet plan. Forslaget skal omhandle vannkraftutbygginger både i kategori 1 og kategori 2 i samlet plan."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på ønsket om å stimulere til økt bruk av energien i biomasse fra landbruket. Økt bruk av energien fra husdyrgjødsel vil både kunne virke energifrigjørende ved at gårdsbruk blir selvforsynt med strøm og varme, redusere klimautslippene fra landbruket og gi bedre gjødsel til jordsmonnet. I dag står landbruket for 9 pst. av klimautslippene (mest metan). Det finnes kjent teknologi for å fange opp biogass fra husdyrgjødsel og bruke denne til varme og biokraft. Nye metoder bedrer mulighetene for å gjøre dette også ved større norske gårdsanlegg. Disse medlemmer mener det er ønskelig å bedre investeringsmulighetene for slike biogassanlegg i landbruket, og vil i denne sammenheng peke på skogfundsordningen som en mulig modell for å stimulere til økt bruk av energipotensialet i landbruket.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn be Regjeringen utrede en slik energifondsordning for landbruket, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede en energifondsordning for landbruket."

Disse medlemmer viser til behandlingen av Dokument nr. 8:4 (2006-2007), Innst. S. nr. 52 (2006-2007), der Høyre og Fremskrittspartiet fremmer forslag om å delegere konsesjonsmyndighet for småkraftverk til den enkelte kommune. Disse medlemmer har merket seg at de samme representanter gjentar disse forslagene nå etter at de ble nedstemt i Stortinget for noen måneder siden. Disse medlemmer viser til sin merknad i Innst. S. nr. 52 (2006-2007), og viser til at Stortinget nå har til behandling St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn - regional framtid, der disse medlemmer mener det er naturlig å fremme slike forslag.

Disse medlemmer viser til den store utfordringen klimaendringene utgjør både globalt og i vårt nær-område i nord. Den globale oppvarming er sterkere enn tidligere antatt, og nedsmeltingen av polisen i nord er godt dokumentert. FNs klimapanel slår fast med stor sikkerhet at klimaendringen er påvirket av mennesket. Samtidig viser Lavutslippsutvalget at det er mulig og økonomisk fordelaktig å redusere klimautslippene med to tredeler i år 2050.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er nødvendig å finne et støttenivå som utløser investeringer i produksjon av ny fornybar

energi. Dette medlem mener forslaget fra Regjeringen i liten grad vil klare det. I denne sammenheng vil dette medlem vise til behandlingen av statsbudsjettet for 2007 der Kristelig Folkeparti foreslo avsetninger til et energifond på 30 mrd. kroner. En slik økt avsetning i forhold til regjeringspartienes vedtatte avsetning på 20 mrd. kroner, ville gitt mulighet til å øke støttenivået og/eller innvilge støtte til flere prosjekt. Dette medlem konstaterer at regjeringspartiene så langt ikke har vært villige til å foreta en slik økt avsetning.

Dette medlem mener det er nødvendig å gjennomgå støtteordningen i 2010, og forutsetter at Regjeringen vil komme med sine vurderinger til Stortinget ved egnet anledning. I denne forbindelse vil dette medlem vise til at Sverige åpner opp sitt sertifikatmarked for andre land i 2012, og at en evaluering av den norske ordningen i 2010 kan danne grunnlaget for eventuelle forhandlinger med Sverige. Dette medlem viser forøvrig til meldingen hvor Regjeringen gjør det klart at den vil vurdere økte avsetninger til energifondet hvis rammen brukes opp. Dette medlem forutsetter også at Regjeringen vil foreta en slik gjennomgang dersom støtteordningen bare i begrenset grad utløser ny produksjon av ny fornybar energi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder i 2010."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er kjent med at ved større prosjekter, der det trengs støtte fra Enova i ulike delprosjekter, kan det oppstå noen utfordringer i forhold til hvordan støtte-systemet er lagt opp. Dette medlem er opptatt av at det ved større prosjekter er viktig med en avklaring av hele prosjektet fra søkers side i forhold til å få støtte i de ulike delprosjekter. Enova kan inngå såkalte rammeavtaler i noen tilfeller, dette redskapet bør vurderes oftere.

Dette medlem mener videre det er nødvendig med en gjennomgang av rammevilkårene for fjernvarmeanlegg for å kunne utløse betydelige investeringer i biokraftproduksjon.

For fjernvarmeanlegg er det også nødvendig å vurdere støtte til utbyggingen av infrastrukturen i rør og konverteringsutstyr i bygg. Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå rammevilkårene for fjernvarmeanlegg og legge fram sine vurderinger for Stortinget i statsbudsjettet for 2008."

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Lavutslippsutvalget blant annet anbefaler en overgang til økt bruk av bioenergi til oppvarming i bygg. Dette medlem mener det er uheldig at Regjeringens opplegg kun innvilger støtte til produksjon av elektrisitet fra bioenergi, mens produksjon av varme fra bioenergi

er utelatt fra ordningen. Dette medlem mener denne forskjellsbehandlingen er uheldig, i og med at det er langt mer energieffektivt å produsere varme fra biomasse enn elektrisitet alene.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gi produksjon av varme fra bioenergi samme vilkår som produksjon av elektrisitet fra bioenergi".

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

1. St.meld. nr. 11 (2006-2007) Om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet), sendes tilbake til Regjeringen.
2. Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig gjenoppta forhandlingene med Sverige om et felles marked for el-sertifikater.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen, innenfor rammen av grunnfondet for fornybar energi eller et el-sertifikatmarked, finne en finansieringsordning som sikrer at vindkraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004 får en produksjonsstøtte av den størrelsesorden de var forespeilet da investeringene ble gjort.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en oversikt over potensialet for utvidelse og opprustning av eksisterende vannkraftverk i Norge, samt foreslå virkemidler som kan realisere O/U-potensialet.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder i 2010.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen foreta en konsekvensutredning vedrørende vern av Vefsna før eventuelt vernevedtak fattes.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen delegere konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk inntil 3 MW installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå tidligere avslåtte eller reduserte vannkraftkraftutbygginger de siste 15 årene, kartlegge kraftpotensialet og fremme egen sak om dette for Stortinget.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen øke grensen for konsesjonsbehandling av småkraftverk i vernede vassdrag fra 1 MW til 3 MW, samt åpne opp for et mer fleksibelt vassdragsvern i forhold til utbygging av småkraftverk i vernede vassdrag.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig å legge frem forslag om å realisere det gjenstående potensial for vannkraftutbygging i samlet plan. Forslaget skal omhandle vannkraftutbygginger både i kategori 1 og kategori 2 i samlet plan.

Forslag fra Høyre:

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen delegere konsesjonsmyndighet fra NVE til den enkelte kommune for utbygging av mikro- og minikraftverk inntil 1 MW installert kapasitet, samt forenkle saksbehandlingen for småkraftverk.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen revurdere støttenivået til fornybar elektrisitetsproduksjon for å utløse mer produksjon.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen utrede en energifondsordning for landbruket.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå rammevilkårene for fjernvarmeanlegg og legge fram sine vurderinger for Stortinget i statsbudsjettet for 2008.

Forslag fra Venstre:

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen gi produksjon av varme fra bioenergi samme vilkår som produksjon av elektrisitet fra bioenergi.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

St.meld. nr. 11 (2006-2007) - om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet) - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. mars 2007

Gunnar Kvassheim
leder

Torbjørn Andersen
ordfører

